

Rengøring af malede overflader

Godt malearbejde koster penge og er dermed en investering, som bør vedligeholdes.

Renhold er en vigtig del af vedligeholdet for overfladernes levetid, udseende og brugsegenskaber, men også for indeklimaet.

Der er faktisk store gevinster at hente ved fornuftig vedligeholdelse.

Malede overflader

Det er malebehandlings opgave at supplere eller ændre en bygningsdels overflade, så den får egenskaber, der er hensigtsmæssige for dens funktion. Alt efter overfladens art, placering og ydre påvirkning kan malebehandlingen have

Æstetiske formål
som overfladekarakter, kulør og glans.

Tekniske formål
– såsom bestandighed mod slid, stød og slag, vandpåvirkning og beskyttelse mod mug-/skimmelvækst.

Malebehandlingen kan endvidere nedsætte smudsmodtageligheden, lette rengøringen, den bør have god holdbarhed samt være enkel at genbehandle.

Er disse formål opfyldt, så er der også givet et godt bidrag til et sundt miljø, for en af de væsentligste årsager til

et dårligt indeklima er støv og mikroorganismer.

Det gør renholdet til en central funktion, der er uadskillelig fra planlægningen af malearbejdet.

Almindelig renholdelse

Renholdelse af malede overflader kan opdeles i to funktioner:

- 1) Rengøring som led i klargøring før genbehandling med maling.
- 2) Almindeligt renhold, dvs. regelmæssig forebyggende eller afhjælpende rengøring.

Snavs forekommer i to hovedtyper:

- 1) Pigmentsnavs, der består af faste partikler (støv).
- 2) Fedtagtig snavs, der består af fedt, olie og lignende mere eller mindre flydende stoffer.

Sammensætningen af snavs varierer både med lokaliteten og med årstiden, og en "normal snavs" eksisterer der ikke.

Rengøringsmetoder

Almindeligt renhold opdeles i følgende rengøringsmetoder:

1) Tør rengøring

Støvsugning. Den mest effektive metode til fjernelse af støv er støvsugning, der sam-

tidig giver den fordel, at støvet fjernes fra lokalet.

Afstøvning. En blød børste kan ikke binde støvet, og selv om støvet fjernes fra den pågældende overflade, så bliver støvet i lokalet.

Den tørre støvklud er i så henseende bedre, idet den binder en del af støvet.

Bedst er de imprægnerede papirservietter, der kan binde en stor mængde støv.

Tør mopning. Til overflader som for eksempel trægulve - der ikke tåler vand - er tør mopning en velegnet metode.

Fugtig mopning. Ved at fugte mopgarnet med opløsning af rengøringsmiddel og/eller vand øges rengøringseffekten.

2) Våd rengøring

Hvis snavset sidder fast efter indtørring, eller hvis der indgår fedtstoffer, slår de tørre metoder ikke til.

Spand, klud og børste. Ofte ses denne metode fejlagtigt anvendt med en spand indeholdende vand og rengøringsmiddel.

Resultatet bliver i så fald snarere en jævn fordeling af snavset på overfladen end en egentlig rengøring. Det rigtige er at anvende to spande. I den ene opløsningen af rengøringsmiddel og i den anden rent vand. Kluden skylles i vandet, vrides og derefter hældes en passende

mængde rengøringsmiddel på. Et område rengøres, og den snavsede klud skylles i spanden med vand og vrides på ny.

Derved bliver opløsningen af rengøringsmidlet ikke snavset og bevarer sin rengørende evne, indtil beholdningen er opbrugt. Vandet i den anden spand udskiftes efter behov.

Praktiske anvisninger

Rengøringsmidlet. Det er let at finde et rengøringsmiddel, der kan gøre rent, idet man blot vælger et, der er "stærkt" nok. Men stærke midler er aggressive, og problemerne viser sig først senere som matte overflader, der holder på snavset og senere som ødelagte overflader.

Dosering. Rengøringsmidlets effektivitet afhænger af doseringen. Effektiviteten stiger med doseringen, men kun indtil en vis grænse.

Derefter falder effektiviteten, men midlets aggressive indflydelse på overfladen øges. Følg derfor nøje leverandørens anvisning.

Bearbejdning. Ved fastsiddende snavs kan det være en fordel at begynde med en befugtning med rengøringsopløsningen og lade denne virke i 5-10 minutter.

Ved våd rengøring af lodrette flader foretages rengøringen nedefra og op. Rengøringsvandet må ikke kunne løbe ned over tørre steder, for så efterlades der striber. Pas på tilstødende flader, som kan beskadiges. Disse kan eventuelt forud befugtes med rent vand eller tildækkes.

Efterskylning. Ved efterskylning med rent vand fjernes rester af rengøringsmiddel og snavs, så dette ikke sidder tilbage som slam.

Lofter og vægge. De mest sarte overflader som kalk og limfarve tåler kun forsigtig afbørstning eller støvsugning.

Mat plastvægmalning vil – selv om den godt kan tåle den kemiske påvirkning – være meget vanskelig at rengøre med våde metoder. Snavset vil delvist trænge ind i malingfilmen og efterlades der som synlige skjolder. Våde metoder kan også medfø-

re en stedvis opblankning af overfladen.

Halvblanke og blanke malinger er lette at renholde, men vær omhyggelig med eftertørring så striber undgås.

Gulve. Fugtig mopning vil ofte være tilstrækkelig. Undgå sæbe og plejemidler, der afsætter en film, som kan forhindre genbehandling med lak eller maling.

Krydsfiner. Det frarådes at anvende våd rengøring på lakeret eller malet krydsfiner.

På grund af rengøringsmidlets lave overfladespænding vil dette trænge igennem selv de fineste revner og forårsage skade.

Afslutning. Denne vejledning er på ingen måde fyldestgørende for, hvordan malede overflader renholdes. Vi har for eksempel ikke kunnet berøre de mange forskellige former for specielle rengøringsbehov.

Men vi håber, at vejledningen belyser den nødvendige sammenhæng mellem valget af overflade og kravet til renholdelse.